

HUKUK BÜLTENİ

Sayı 1

Haziran, 2017

İçindekiler

İş Mahkemeleri Tasarısı Kapsamında Zorunlu Arabuluculuk (Sayfa 2)

Gümrük Kanununa Göre Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesine Ve Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre El Konulmasına Karar Verilen Araçların İadesi Hakkında Yönetmelikler Yürürlüğe Girdi (Sayfa 3)

29 Nisan 2017 Tarihinde Resmi Gazetede Yayınlanan 690 Numaralı KHK İle Yabancı Mahkemeler Tarafından Verilen Boşanma İlamlarının Doğrudan Nüfusa Tescil Edilebilmesi Hakkında Düzenleme Getirildi (Sayfa 5)

Trafik Cezalarında Yeni Dönem (Sayfa 5)

6769 Sayılı "Sınai Mülkiyet Kanunu" nun Marka Hukuku Alanında Getirdiği Yenilikler Ve Özellikle Derdest Markasının Kullanmama Nedeni İle Hükümsüzlüğü Ve Markanın İptali Davaları Yönünden Mevzuat Değerlendirmesi (Sayfa 6)

Sınır Aşan Alacakların Tahsilinde Avrupa Birliği Hukuku Ve Türkiye (Sayfa 8)

2004 Sayılı İcra İflas Kanununda Düzenlenen İcra Ceza Suçları Da 02.12.2016 Tarihinde Resmi Gazetede Yayımlanan 6763 Sayılı Kanunla Birlikte Uzlaştırma Müessesine Tabi Tutulmuştur (Sayfa 9)

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu: Eşlerden Biri, Eşiyle İlişki Kuran Üçüncü Kişiden Manevi Tazminat İsteyebilir (Sayfa 10)

6278 Sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun İle Karşılıksız Çek Düzenleyene Hapis Cezası Geldi (Sayfa 11)

Başlarken...

Aylık olarak yayınlayacağımız, dünyadan ve Türkiye'den güncel hukuki gelişme ve haberlere yer vereceğimiz bültenimizin ilk sayısının heyecanını yaşıyoruz.

Bültenimizde yer alan içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup, konulara ilişkin detaylı bilgiler için bizimle irtibata geçmenizden memnuniyet duyacağız.

Gümrük Kanununa Göre Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesine Ve Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre El Konulmasına Karar Verilen Araçların İadesi Hakkında Yönetmelikler Yürürlüğe Girdi

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Savcılıklar tarafından yürütülen soruşturmalar kapsamında; ikinci el olduğu, Özel Tüketim Vergilerinin eksik ödendiği, yurda kaçak yolla sokulduğu iddiasıyla, ithal edilen binlerce lüks araç hakkında mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve el koyma kararları verilmişti.

Bu şekilde araçları hakkında el koyma ve müsadere kararı verilen araç sahiplerinin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla; 27.01.2017 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6770 sayılı torba yasanın 13. maddesi ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na

Geçici 9. madde ve yine torba yasanın 31. maddesi ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na Geçici 10. madde eklenmiştir.

Yapılan düzenleme ile ikinci el olduğu iddiasıyla, hakkında mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara taşıtlarının ilk iktisabında

ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin % 25'ine tekabül eden tutarın ilgili gümrük idaresine ödenmesi halinde, gümrük idaresince gerekli işlemler yapılarak araç sahibine iade edilmesinin önü açılmıştır. (Sayfa 3)

İŞ MAHKEMELERİ TASARISI KAPSAMINDA ZORUNLU ARABULUCULUK

6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ("Arabuluculuk Kanunu") 07.06.2012 Tarihinde kabul edilmiş ve 22.06.2012 Tarihli 28331 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Arabuluculuk Kanunu'nun amacı ve kapsamı birinci maddede belirlenmiş olup, yabancılık unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde arabuluculuğun uygulanabileceği düzenlenmiştir.

Arabuluculuk Daire Başkanlığının güncellenmiş 2017 yılı istatistiklerini göre, Arabuluculuk Siciline Kayıtlı 5669 Adet Arabulucu Bulunmaktadır. Arabuluculuk Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana 758.901.939,85-TL'lik uyuşmazlık arabuluculuk yolu ile çözüme ulaştırılmıştır.

Arabuluculuk faaliyeti 5202 adet tutanak ile en fazla İstanbul'da yapılmış, bunu 2463 adet tutanak ile İzmir takip etmiştir. Arabuluculuğa başvuru ve çözümlenen konular arasında "İşçi-İşveren" uyuşmazlıkları 11.750 adet ile ilk sırada olup, "Maddi- Manevi Tazminat"a dayalı konular ise 276 adet ile 2inci sırada yer almıştır.

Arabuluculuk Kanunun 3üncü maddesine göre arabuluculuk ihtiyari olup, taraflar arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya süreçten vazgeçmek konusunda serbesttirler.

Arabuluculuk Kanunun yürürlüğe girdiği günden bu yana Arabuluculuk Dairesi

Başkanlığı ve Arabulucular tarafından Adalet Bakanlığı ile birlikte yürütülen faaliyetler neticesinde özellikle İşçi- İşveren uyuşmazlığı konusunda ciddi başarılar elde edilmiştir. İstatistiki olarak da ortaya çıkan bu neticeler, arabuluculuğun belli alanlarda zorunlu hale getirilmesi konusundaki yasal çalışmaları da hızlandırmıştır.

İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı, ("Tasarı") 25.05.2017 Tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiştir. Tasarıda, İşçi- İşveren uyuşmazlıklarında arabuluculuğa başvurmak zorunlu hale getirilmiş ve arabuluculuğa başvurmak dava şartı olarak öngörülmüştür.

Tasarı arabuluculuğun dava şartı olmasını " iş mahkemelerinin görev alanına giren uyuşmazlıkların yapısı, tarafların konuyu müzakere ederek anlaşmaları suretiyle sonuçlandırılmasına uygundur. Bu uyuşmazlıkların, mahkeme dışında alternatif uyuşmazlık çözüm yolları marifetiyle çözümlenmesinin gerekliliği, özellikle son yıllarda konunun paydaşları ve aktörleri tarafından dile getirilmiştir. Tasarıyla kabul edilen önce arabulucuya başvurma zorunluluğunun, iş uyuşmazlıklarının kısa süre içinde ve daha az masrafla çözümlenmesine yardımcı olacağı düşünülmekte ve böylece adil yargılanma hakkının bir unsuru olarak makul sürede yargılanma ilkesine riayet edebileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca bu yöntemin, maddi yada şekli başka her-

hangi bir uyuşmazlığın doğmasını engellemek suretiyle uyuşmazlığı temelinden sonlandırması ve böylece sosyal barışa katkı sağlaması beklenmektedir." şeklinde gerekçelendirilmiştir.

Yine gerekçenin devamında, Arabuluculuk Daire Başkanlığı'nın yayınladığı istatistikler oransal olarak da verilmiştir. Buna göre, 2013 yılında başlayan Arabuluculuk uygulama sürecinden, bugüne kadar arabulucuya götürülen hukuk uyuşmazlıklarının %89'unun işçi işveren uyuşmazlığı olduğu ve bunların % 93'e yakınının anlaşma ile sonuçlandığı belirtilmiştir.

Tasarının Arabuluculuk ile ilgili maddelerini inceleyecek olursak, Tasarının 3üncü maddesi zorunlu arabuluculuğu düzenlemiştir. Buna göre; kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olunması dava şartı olarak düzenlenmiştir. Ancak Tasarı buna bir istisna getirmiş ve iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili rücu davalarında arabuluculuğa başvurmayı dava şartı olarak aramamıştır.

Dava şartının nasıl denetleneyeceği ise Tasarının 3üncü maddesinin 2inci fıkrasında düzenlenmiş olup, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslının veya tutanağın arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğinin dava dilekçesine eklemesi-

ni zorunlu hale getirmiştir. Bu zorunluluğa uyulmaması halinde ise, mahkeme davacıya, son tutanağın 1 haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması için ihtarattı süre verecektir. Davacının ihtarın gereğini yerine getirmemesi halinde ise dava usulden reddedilecektir.

Tasarı ile işçi ve işveren arasındaki uyuşmazlıkların en hızlı ve adil şekilde çözümlenmesi amaçlanmıştır. Özellikle uzun yargılama süreleri göz önünde bulundurulduğunda Tasarıda süreler yönünden hassas davranıldığı ve uyuşmazlıkların en kısa sürede çözümlen-

Zorunlu arabuluculuk düzenlemesi ile, uyuşmazlıkların, daha kısa sürede, daha az masrafla, tarafların kontrolü altında, gizlilik esasıyla, kazan-kazan ilişkisine dayalı olarak çözümlenmesi amaçlanmaktadır.

neceği şekilde sürelerin düzenlendiği anlaşılmaktadır. Zira Tasarıya göre Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içerisinde sonuçlandırmalıdır. Bu süre ancak zorunlu hallerde arabulucu tarafından bir hafta uzatılabilir.

Arabulucunun düzenleyeceği son tutanak süreçler açısından önem arz etmektedir. Tasarının 3üncü maddesinin 11inci fıkrasına göre arabulucu, taraflara ulaşamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması yahut yapılan görüşmeler sonucunda anlaşmaya varılması veya varılmaması hallerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhal arabuluculuk bürosuna bildirir.

Tasarının yayınlanmasından önce zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerle ilgili çeşitli tartışmalar yapılmışsa da, Tasarının 3üncü maddesinin 17'inci fıkrasında, arabuluculuk bürosuna başvurulmasından, son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımının durduğu ve hak düşürücü sürelerin işlemediği düzenlenerek bu konudaki tartışmalar da ortadan kaldırılmıştır.

İşe iade davalarına zorunlu arabuluculuğun etkisi ise Tasarının 20nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildirimini tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya başvurmak zorundadır. Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılmaması halinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren, iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabilir. Taraflar anlaşırsa uyuşmazlık aynı sürede iş mahkemesi yerine özel hakem de görülebilir. Arabulucuya başvurmaksızın doğrudan dava açılması sebebiyle davanın usulden reddi halinde ret kararı taraflara resen tebliğ edilir. Kesinleşen ret kararının da resen tebliğinden itibaren iki hafta içinde arabulucuya başvurulabilir.

Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü verilerine göre 2016 Yılı sonu itibarı ile ilk derece mahkemelerindeki 3 milyon 525 bin civarındaki hukuk uyuşmazlığının yaklaşık yüzde 15'i iş uyuşmazlıklarından kaynaklanmaktadır. Tasarı ile getirilen zorunlu arabuluculuk kapsamında iş mahkemelerinin yükünün önemli oranda azalması ve diğer alanlarda yasalaşması tartışılan zorunlu arabuluculuk uygulamalarına da örnek olması ümit edilmektedir.

Detaylı Bilgi için;
Arabulucu Avukat
Mihran Aksak Uysal
mihran@ozgunlaw.com

GÜMRÜK KANUNUNA GÖRE MÜLKİYETİN KAMUYA GEÇİRİLMESİNE VE KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNUNA GÖRE EL KONULMASINA KARAR VERİLEN ARAÇLARIN İADESİ HAKKINDA YÖNETMELİKLER YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Savcılıklar tarafından yürütülen soruşturmalar kapsamında; ikinci el olduğu, Özel Tüketim Vergilerinin eksik ödendiği, yurda kaçak yolla sokulduğu iddiasıyla, ithal edilen binlerce lüks araç hakkında mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve el koyma kararları verilmişti.

Bu şekilde araçları hakkında el koyma ve müsadere kararı verilen araç sahiplerinin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla; 27.01.2017 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6770 sayılı torba yasanın 13. maddesi ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na Geçici 9. madde ve yine torba yasanın 31. maddesi ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na Geçici

10. madde eklenmiş olup ilgili maddeler şöyledir; Gümrük Kanunu'na eklenen geçici 9. madde, "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçları ile ilgili olarak bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenen özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi halinde, el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kaldırılır ve el konulan araç, sahibine iade edilir. Bu karar

gümrük idaresi tarafından ilgili mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

Birinci fıkrada belirtilen oran bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır. »

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.”

Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa eklenen geçici 10. madde, “(1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle açılan kamu davalarında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce el konulan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak; a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25’ine tekabül eden tutarın başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi, şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kamu davalarında, eşyanın müsadere yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.

(3) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.”

Yukarıda alıntılanan Gümrük Kanunun Geçici 9. maddesi ile ilgili usul ve esasların belirlenmesi için; 12 Nisan 2017 tarih 30036 sayılı Resmi Gazete’de, “Gümrük Kanununa Göre Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesine Karar Verilen Kara Taşıtlarının

Sahiplerine İadesi Hakkında Yönetmelik” yayınlanmıştır. Buna göre; Gümrük Kanunun 235 inci maddesi uyarınca el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçlarının iadesi ile ilgili olarak Kanunun geçici 9 uncu maddesi hükümlerinden yararlanmak isteyen kişilerin, 31/7/2017 tarihi mesai saati bitimine kadar mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararını veren gümrük idaresine dilekçe ile başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

İlk iktisabın, serbest dolaşıma girişte gerçekleşmesi halinde aracın ithalatında ödenen özel tüketim vergisi tutarı, serbest dolaşıma girişten sonra gerçekleşmesi halinde ise ilgili vergi dairesi tarafından bildirilen ödenen özel tüketim vergisi tutarı esas alınarak hesaplanan %25’lik tutar, başvuru sahibine ilgili gümrük idaresince posta, elektronik posta, faks ve benzeri iletişim yolları ile bildirilir. İlgili gümrük idaresine yapılan ödemeyi müteakip, gümrük idaresince gerekli işlemler yapılarak araç sahibine iade edilir.

Gümrük vergilerinin eksik ödenmesi sebebiyle; Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında, el konulmasına karar verilen araçların sahiplerine iadesi için prosedürün nasıl olacağı ise; 09.05.2017 tarih 30061 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Gümrük Vergilerinin Eksik Ödenmesi Nedeniyle Elkonulan Kara Taşıtlarının Sahiplerine İadesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir. Buna göre, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen

eksik ödenmesi nedeniyle açılan kamu davalarında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce el konulan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları için Kanunun geçici 10 uncu maddesi hükmünden yararlanmak isteyen kişiler tarafından, 31/7/2017 tarihi mesai saati bitimine kadar, ödemeleri gereken tutarın öğrenilmesi için “Ön Tespit Dilekçesi” ilgili gümrük idaresine başvuru yapılması gerekmektedir.

Ön tespit dilekçesi ile yapılan başvuru üzerine, Gümrük idaresince ödenmesi gereken tutar, başvuru sahibine bildirilir. Bunun üzerine, Kanunun geçici 10 uncu maddesinden yararlanmak isteyen kişilerin “Başvuru Formu” ile 31/7/2017 tarihi mesai saati bitimine kadar ilgili gümrük idaresine başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Başvuru Formunun ilgili gümrük idaresine verildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili gümrük idaresine ödeme yapılır. Son olarak, ödemeye dair belge, kovuşturmayı yapan mahkemeye ibraz edilerek aracın iadesine karar verilmesi talep edilir. Nitekim, mahkeme tarafından, el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir.

Sonuç olarak, Yönetmeliklerde öngörülen prosedürlerin yerine getirilmesi halinde, ikinci el olduğu iddiasıyla, hakkın da mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı verilen ve/veya gümrük vergilerinin eksik ödendiği gerekçesiyle Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında haklarının el koyma kararı verilen kara taşıtlarının, sahiplerine iadesi mümkün olabilmektedir.

Detaylı Bilgi İçin;

Avukat

Aslıhan Çelik

aslihan@ozgunlaw.com

29 NİSAN 2017 TARİHİNDE RESMİ GAZETEDE YAYINLANAN 690 NUMARALI KHK İLE YABANCI MAHKEMELER TARAFINDAN VERİLEN BOŞANMA İLAMLARININ DOĞRUDAN NÜFUSA TESCİL EDİLEBİLMESİ HAKKINDA DÜZENLEME GETİRİLDİ

29 Nisan 2017 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 690 numaralı Kanun Hükmünde Kararname ile yabancı ülke adli veya idari makamlarınca boşanmaya, evliliğin butlanına, iptaline veya mevcut olup olmadığının tespitine ilişkin verilen kararların dava açma şartı olmaksızın, nüfus kütüğüne tescil edilmesinin önü açılmıştır.

Bilindiği üzere bundan önceki mevcut düzenlemede yabancı mahkemeler tarafından verilen boşanma ilamlarının nüfusa tescil edilebilmesi için 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun "Tanıma" başlıklı 58. maddesine göre Türkiye'de yetkili ve görevli mahkemede dava açılması ve yabancı mahkeme ilamının geçerli şartlara haiz olduğunun mahkeme tarafından tespiti aranmaktaydı.

690 numaralı KHK ile birlikte 25/04/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa, aşağıda yer alan 27/A maddesi eklenerek, mevcut düzenlemede yer alan dava şartı ortadan kaldırılmış oldu;

"Yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen boşanma kararlarının nüfus kütüğüne tescili

Madde 27/A – (1) Yabancı ülke adli veya idari makamlarınca boşanmaya, evliliğin butlanına, iptaline veya mevcut olup olmadığının tespitine ilişkin olarak verilen kararlar; bizzat veya vekilleri aracılığıyla tarafların birlikte başvurusu, verildiği

Gerekli şartları taşıyan ilamların nüfus kütüğüne tescili; yurt dışında kararın verildiği ülkedeki dış temsilciliklerden, yurt içinde ise Bakanlık tarafından belirlenen nüfus müdürlüklerinden birlikte talep edebilir.

devlet kanunlarına göre konusunda yetkili adli veya idari makam tarafından verilmiş ve usulen kesinleşmiş olması ve Türk kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması şartlarıyla nüfus kütüğüne tescil edilir.

(2) Nüfus kütüğüne yapılacak tescil işlemleri, yurt dışında kararın verildiği ülkedeki dış temsilcilikler, yurt içinde ise Bakanlık tarafından belirlenen nüfus müdürlükleri tarafından yapılır.

(3) Bu maddede sayılan şartlar yerine getirilmediği gerekçesiyle tescil talebi reddedilen kararların Türkiye'de tanınması, 27/11/2007 tarihli ve 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun uyarınca yapılır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir."

Halihazırda tanıma ve tenfiz davası devam eden ilgililerin de işbu düzenleme kapsamında idareye başvurusu önünde bir engel bulunmamaktadır.

Bu kapsamda taraflar bizzat veya vekilleri aracılığı ile;

i. Yabancı ülkede verilen ilamın, o yer

hukukuna göre kesinleşmiş olması,

ii. Yabancı ülkede verilen ilamın, Türk kamu düzenine aykırılık teşkil etmemesi,

şartlarını taşıyan ilamların nüfus kütüğüne tescilini yurt dışında kararın verildiği ülkedeki dış temsilciliklerden, yurt içinde ise Bakanlık tarafından belirlenen nüfus müdürlüklerinden birlikte talep edebilirler.

Tescil talebinin idare tarafından reddedilmesi durumunda ise bu ilamların tanınması, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku

Hakkında Kanun hükümlerine göre tanıma ve tenfiz davası açılması suretiyle yapılabilir.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat

Duygu Kesler

duygu@ozgunlaw.com

TRAFİK CEZALARINDA YENİ DÖNEM

Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilen düzenlemeyle trafik cezaları ve karayollarındaki Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) cezaları da dahil birçok idari para cezası artık vatandaşlara elektronik ortamda gönderilecek. Düzenlemeye göre, elektronik ortamda yapılan tebligat, muhatabın elektronik posta adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılacak.

Bu yöntemle postadan kaynaklanan sıkıntıların aşılması hedefleniyor. Yılda ortalama

6 milyon trafik cezası yazıldığına dikkat çekilerek, yeni sistemin hem zaman hem de maddi tasarruf sağlayacağı belirtiliyor.

Her posta için 6 lira ödeme yapıldığı belirtilen mevcut sisteme göre, yeni sistemin sadece trafik cezalarında 36 milyon liralık tasarruf sağlayacağı vurgulanıyor.

Kaynak: www.hukukihaber.com

6769 SAYILI “SİNAİ MÜLKİYET KANUNU” ‘NUN MARKA HUKUKU ALANINDA GETİRDİĞİ YENİLİKLER ve ÖZELLİKLE DERDEST MARKANIN KULLANMAMA NEDENİ İLE HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE MARKANIN İPTALİ DAVALARI YÖNÜNDEN MEVZUAT DEĞERLENDİRMESİ

Fikri ve Sınai Haklar Hukukunun halen her geçen gün gelişmekte olan bir hukuk dalı olduğu ülkemizde, 1871 tarihli Alamet-i Farika Nizamnamesi ve 1879 tarihli İhtira Beratı Kanunu, ülke mevzuatı olarak bilinen en eski kaynakları teşkil etmektedir. Bunların yerine getirilmiş bulunan 1965 yılında kabul edilen 551 sayılı Markalar Kanunu 24.06.1995 tarihli ve 556 sayılı markaların korunması hakkında kanun hükmünde kararname ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Ülkemizde uzun süreden beri normlar hiyerarşisine uygun bir şekilde, fikri hakları özellikle Marka, Patent, Coğrafi İşaret ve Endüstriyel Tasarımları hüküm altına alan bir yasanın yokluğu, kanun düzeyinde bir düzenlemenin eksikliği tartışmasız şekilde hissedilmektedir.

Keza, Marka ve patent vekilliklerinin bir meslek dalı olduğu düşünüldüğünde bu mesleğin hukuki zemininin kanun değil de KHK'ya dayanıyor olması sorunsal da mevcuttu. Mevzuat oluşturabilmesi yönünde uzun yıllardan bu yana süregelen ilmi ve içtihadî çalışmalar nihayet bir sonuç vermiştir.

Gelinen aşamada, Markaların, Patentlerin, Coğrafi İşaretlerin ve Endüstriyel Tasarımların korunmasıyla ilgili Kanun Hükmünde Kararnamelerin yerine geçen, Anayasa Mahkemesi nezdinde ve hukukun genel ilkeleri çerçevesinde tartışmalı olan bu mevzuatı adeta tek bir çatı altında birleştiren 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kabul edilmiştir.

Belirtmek gerekir ki, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu, Ülke ihtiyaçları gözetilerek, uluslararası alanda Sınai Mülkiyet Hukukundaki son gelişmeleri yakalayabilmek ve

en önemlisi Kanun Hükmünde Kararnamelerin çeşitli hükümlerini iptal eden Anayasa Mahkemesi kararlarından kaynaklanan boşlukları gidermek üzere getirilmiştir. Kanunun gerekçesinde de özellikle bahsedildiği şekilde, kanun önceki mevzuata göre daha açık, anlaşılır ve sistematik olacak şekilde kaleme alınmıştır.

Bu makede, eski-yeni madde karşılaştırması yapılarak tüm yenilikleri tek tek değerlendirmek yoluna gidilmeyecektir. Bunun yerine Özellikle 556 sayılı KHK'nın Anayasa Mahkemesi Kararları ile iptal edilen çeşitli hükümlerinden doğan kanun boşluğu çerçevesinde, derdest bulunan markaların kullanmama nedeni ile hükümsüzlüğü ve iptali davaları bakımından hukuki bir değerlendirmede bulunulacaktır.

Kullanmama Nedeni İle Hükümsüzlük Ve İptal Davalarının Anayasa Mahkemesi Kararları Ve Yeni Mevzuat Kapsamında Derdest Davalar Bakımından Değerlendirmesi

1. 556 Sayılı KHK Dönemindeki Gelişmeler

1.1. 551 sayılı Markalar Kanunu'nu yürürlükten kaldıran bir düzenleme olduğu da göz önünde tutularak marka hukukunun temel mevzuatı olarak 556 sayılı KHK uygulanmaktaydı. 556 sayılı KHK'nın yürürlükte bulunduğu dönemde önemli maddeleri birden fazla kez değişikliğe uğramış ve Anayasa Mahkemesi kararları ile iptal edilen maddeleri olmuştur.

1.1.1. Burada kısaca zikretmek gerekirse 3.11.1995 tarih ve 4128 sayılı kanun, 22.06.2004 tarih ve 5194 sayılı Kanun ve özellikle ceza hükümlerine devrim niteliğinde değişiklik getiren 21.01.2009 tarihli

5833 sayılı kanun ile 556 sayılı KHK değişikliğe uğramıştır.

1.1.2. 556 sayılı KHK'nın yürürlükte olduğu süreçte;

i. 556 sayılı KHK'nın 42/1-c maddesi Anayasa Mahkemesi'nin 9/4/2014 tarihli ve E.: 2013/147, K.: 2014/75 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

ii. 556 sayılı KHK'nın 16/5 maddesi Anayasa Mahkemesi'nin 13/5/2015 tarihli ve E.: 2015/49, K.: 2015/46 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

iii. 556 sayılı KHK'nın 7/1-ı maddesi Anayasa Mahkemesi'nin 27/5/2015 tarihli ve E.: 2015/33, K.: 2015/50 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

iv. 556 sayılı KHK'nın 14. Maddesi ise Anayasa Mahkemesi'nin 14/12/2016 tarihli ve E.: 2016/148, K.: 2016/189 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

1.2. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları yasama, yürütme ve yargı organları, idari makamlar, gerçek ve tüzel kişileri bağlayıcıdır. (Anayasa m.153/6) Ayrıca, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararlarının kesin hüküm halini almamış (derdest) davalar yönünden uygulanması zorunludur. (Hukuk Genel Kurulunun 21.01.2004 gün ve 2004/10-44 Esas, 19 Karar; 07.04.2004 gün ve 2004/10-214 Esas, 198 Karar; 29.09.2004 gün ve 2004/10-448 Esas, 461 sayılı Kararları)

1.3. Doktrindeki kabule göre de usuli kazanılmış hak gereğince uygulanması gereken bir Kanun hükmü sonradan (görülmekte olan davada karar »

kesinleşmeden önce) Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilirse artık usuli kazanılmış hakka göre değil, usuli kazanılmış hakkın istisnası olarak Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararından sonraki yeni duruma göre karar verilmesi gerekecektir (Prof. Dr. Baki Kuru, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 2001, Altıncı Baskı, Cilt V, s.4784).

1.4. KHK'nın yukarıda sıralanan iptal kararları nedeni ile salt bu maddelere dayalı olarak görülen hukuki uyumsuzluklar yönünden bir mevzuat boşluğu ortaya çıkmıştır.

1.5. Özellikle önce 42/1-c maddesinin iptali, akabinde 14. Maddenin iptali ile derdest davalar bakımından ortaya çıkan mevzuat boşluğu yeknesak kararlar verilmesine dahi engel olur düzeyde olmuştur.

1.5.1. Özellikle uygulamada, AYM tarafından iptal edilmeden önce 42/1-c kapsamında “markanın kullanmama nedeni ile hükümsüzlüğü” talepli açılan davalarda, bu maddenin Anayasa Mahkemesi’nin 9/4/2014 tarihli ve E.: 2013/147, K.: 2014/75 sayılı Kararı ile iptal edilmesi üzerine, derdest davalara (davalar ıslah edilmeden adeta ıslah edilmiş gibi bir yaklaşımda bulunularak) hiçbir ek usuli işlem gerçekleşmeksizin iptal davasına dönüşmüş gibi bir muamele yapılmıştır. Usulde bunun açıklaması yapılamamaktadır.

1.5.2. Fakat bir süre sonra artık markanın iptali ile ilgili 14. Maddeye dayalı bir yargılama yapılmaya başlandığı ve adeta pratik bir çözüm bulunduğu kabul edildiği bir dönemde ise, bu defa Anayasa Mahkemesi 14. Maddeyi 14/12/2016 tarihli ve E.: 2016/148, K.: 2016/189 sayılı Kararı ile iptal etmiştir.

1.6. Aslında hukuk uygulayıcılarının 556 sayılı KHK'nın hukuk alemine doğduğu andan ömrünü tamamladığı düşünülen ana kadar çalkantılı süren “yaşantısına” sessiz sedasız veda etmesi beklentisi boşuna olmuştur. Hatırlanmalıdır ki KHK 22/12/2016 tarihli ve 6769 sayılı Kanunun 191 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak 6769 sayılı Kanunun geçici maddeleri gereğince mülga KHK'nin bazı hükümlerin uygulanmasına devam edilecektir. Yani, KHK'nın aramızdan bir türlü ayrılmadığı son döneminde tarafları bir açmazın içerisinde bırakmakla üzerine düşeni fazlasıyla yapmıştır kanaatindeyiz.

2. 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Kabul Edilmesi İle Durum Ne Olacaktır?

2.1. 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu 22.12.2016 tarihinde kabul edilmiş, 10.01.2017 Tarihli Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

2.2. 6769 sayılı Kanunun Yürürlük maddesi olan 192 gereğince; kanunun “26 ncı maddesi” yayımı tarihinden itibaren yedi yıl sonra, “23 üncü maddesinin ikinci fıkrası” ve “69 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen yenileme taleplerinin yapılması gereken süreye ilişkin hükümleri” ile “46 ncı maddesinde düzenlenen amblem kullanım zorunluluğuna ilişkin hükümleri” yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra, Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girecektir.

2.3. Hukukun temel kavramlarına dönersek, kanunlar kural olarak ileriye etkili olup, geçmişe etkili olmamaları esastır. Bir kanunun tamamının ya da belirli maddelerinin geçmişe etkili olması için buna ilişkin kanunı bir hüküm bulunmalıdır. Sınai Mülkiyet Kanununda, böylesi bir hükme yer verilmemiştir.

2.4. Gelineen aşamada, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları ile yasal düzenlemedeki geçmişe etkili olmaya dair bir düzenleme bulunmama durumunun bir arada değerlendirilmesi ile ulaşılması gereken sonuç şöyle olacaktır;

2.4.1. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları kazanılmış hakları etkilememek kaydı ile derdest davalarda dikkate alınmak zorundadır.

2.4.2. Tescil edilen markaların kullanımı zorunluluğunu getiren bir hüküm kalmamıştır.

2.4.3. 6769 sayılı yasanın Tescilli markanın kullanım zorunluluğunu getiren 9. Maddesi 10.01.2017 tarihinden itibaren uygulama alanı bulabilecektir.

Bu açıklamalar ışığında, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun markaların kullanmama nedeni ile hükümsüzlüğü ve iptaline yönelik davalarda hukukun temel kavramları nedeni ile uygulanamayacağı açıktır.

Mahkemelerde görülmekte olan davalara dava tarihinde yürürlükte olan kanunların uygulanması asıdır. Diğer ifade ile hukuksal sonuç doğuran bütün işlemler bakımından, işlemin yapıldığı tarihte yürürlük-

te bulunan mevzuata göre hüküm ve sonuç atfedilmesi gerekmektedir.

Bu ise şu anlama gelir: Davanın esasını teşkil eden tescilli markanın kullanılması zorunluluğu, Anayasa Mahkemesi kararları ile iptal edildiğinden, uygulanabilecek bir hüküm kalmadığı; getirilen 6769 sayılı kanun hükmünün ise 10.01.2017 tarihinden sonraki olaylara uygulanabileceği göz önünde tutularak tutarlar derdest davaların reddedilmesi gerekecektir.

Detaylı Bilgi İçin;

Avukat

Gülşah Banu Polat

gulsah@ozgunlaw.com

SINIR AŞAN ALACAKLARIN TAHSİLİNDE AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU VE TÜRKİYE

Avrupa Birliği Hukuku, yaklaşık 550.000.000 nüfusa sahip 29 ülkenin 5.000.000 km² 'lik egemenlik alanında uygulanmaktadır.

Avrupa Birliği Hukuku, Birincil Mevzuat ve İkincil Mevzuat olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir. Birincil mevzuat, Avrupa Birliği'ni kuran antlaşmaları içermektedir. Üye devletler arasında doğrudan müzakereler sonucu kabul edilen ve ulusal parlamentolar tarafından onaylanan mevzuattır. Birincil mevzuat kaynakları Topluluğun anayasası niteliğindedir.

Avrupa Birliği Hukuku'nun ikincil mevzuat ise, Antlaşmaların temel alınarak geliştirilen yasal araçlardır. İkincil mevzuat, tüzük, direktif, karar, tavsiye kararı ve görüşlerden oluşmaktadır.

Tüzük ve yönergeler birer yasama işlemidir. Halbuki kararlar, görüşler ve tavsiyeler idari tasarruflardır. Avrupa Birliği'nde genel olarak ortak hukuk konulmak istenince tüzük; hukuk uyumlaştırılması tercih edilince de yönerge kullanılmaktadır.

Tüzükler doğrudan uygulanır ve bütünüyle bağlayıcıdır. Ayrıca tüzükler kendilerine aykırı ulusal mevzuatta yer alan düzenlemeleri askıda tutarlar, bir anlamda yürürlükten kaldırır.

Yönergeler ise yönettikleri amaç açısından bağlayıcıdır. Ancak tüzüklerden farklı olarak, direkt uygulanmazlar. Üye ülkeler şekil ve yöntemleri kendilerince belirleyerek yönergeleri makul sürede iç hukuka aktarırlar. Burada makul süre olarak azami iki yıl anlaşılması gerekmektedir.

Avrupa Birliği hukukunda üye ülkeler arasında alacak takibinde, tanıma ve tenfize alternatif usuller Tüzükler aracılığı ile getirilmiştir. Bunlardan biri "Küçük Talepler Usulü" ("European Small Claims Procedure") diğeri ise "Avrupa Ödeme Emri" (European Enforcement Order)'dir.

Avrupa Ödeme Emri Usulüne ilişkin 1896/2006 Sayı ve 12 Aralık 2006 Tarihli Avrupa Emir Hakkında 1896/2006 Sayı ve 12 Aralık 2006 Tarihli Avrupa Parlamento-su ve Konseyi Tüzüğü, Avrupa Küçük Talepler Usulü Hakkında 861/2007 Sayı ve 11 Temmuz 2007 Tarihli Avrupa Parla-

mentosu ve Konseyi Tüzüğü, 2015/2421 Sayı ve 16 Aralık 2015 Tarihli 861/2007 Sayılı Avrupa Küçük Talepler Usulü Tüzüğü ve 1896/2007 Sayılı Ödeme Usulüne İlişkin Avrupa Emri Tüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair Tüzük (14 Temmuz 2017 Tarihinden itibaren Uygulanacaktır.) Danimarka haricindeki tüm Avrupa Üye ülkeler arasında yürürlüğe girmiştir.

Buradaki tartışılacak olan husus, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki gerçek ve tüzel kişilerin, Avrupa Birliği'ne üye olan gerçek ve tüzel kişilere karşı söz konusu tüzüklerdeki ödeme usullerine dayanarak takip yapıp yapamayacağıdır. Aynı şekilde tersi durumda da, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerindeki gerçek kişi ve tüzel kişilerin Türkiye'deki kişilere takip yapıp yapamayacağıdır.

Tüzüklere göre; üye ülkenin vatandaşı olma durumundan ziyade başvurunun yapıldığı anda taraflardan (borçlu veya alacaklı) en az birinin yerleşim yeri ya da mutaat meskeninin Avrupa Birliği üye ülkelerinin içine yer alması önemlidir.

Bu nedenle, söz konusu ödeme emirlerinin düzenlenmesinde taraflardan birinin yerleşim yerinin veya mutaat meskeninin üye ülkelerden birinde olması yeterlidir. Bu sebeple de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ve şirketleri, Avrupa Birliği üye ülkelerinde yerleşim yeri ya da mutaat meskeni bulunan gerçek kişi yada tüzel kişilere söz konusu ödeme emirlerine dayanarak takip yapılabilir.

Ödeme emirleri tüzükte belirtilen formların doldurulması suretiyle yapılır. Ödeme emirleri borçluya tebliğ edilir. Borçlu da gene bu formları doldurmak suretiyle ("form F") tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde itiraz etmek suretiyle Avrupa Ödeme Emri'ne itiraz edebilir.

Avrupa Ödeme Emri'nin süresi içinde itiraz yapılamaz ise ödeme emrinin icra edilebilir olduğu "form G" ile açıklanır. Avrupa küçük talepler usulünün Avrupa Ödeme Emri'nden farkı 2.000 Euro'yu geçmeyen talepler için uygulanması (Ancak 14 Temmuz 2017 tarihinden itibaren bu miktar 5.000 Euro olarak düzenlenmiştir.) ile itiraz ve tebliğ sürelerinin kısaltılmış olmasıdır.

Avrupa ödeme emrinin reddi ancak; alacağın Tüzük kapsamı dışında olması, sınır ötesilik niteliğinin olmaması, alacağın maddi olmaması ve /veya muaccel olmaması, başvurunun Tüzüğü'nün 7. Maddesinde belirtilen usule aykırı olması, alacağın asılsız olması, ulusal hukuk kapsamında belirlenen diğer gerekçeler olması halinde mümkündür.

Başvurunun reddi kararına karşı temyiz yolu bulunmamaktadır. Ancak, ret kararı kesin hüküm niteliğinde değildir.

Netice itibarıyla, sınır aşan alacakların tahsilinde; Türk hukukçularının, Avrupa Birliği Hukukunda yer alan söz konusu ödeme emirlerine dayanak takiplerde bulunması, hem zaman hem de masraf olarak avantajlı olacaktır. Keza, istatistiksel olarak, söz konusu ödeme emirlerinin % 80'ine itiraz olunmamakta ve böylelikle ödeme emirleri icra edilebilir nitelik almaktadır.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat
Dr. Özgün Öztunç
ozgun@ozgunlaw.com

2004 SAYILI İCRA İFLAS KANUNUNDA DÜZENLENEN İCRA CEZA SUÇLARI DA 02.12.2016 TARİHİNDE RESMİ GAZETEDE YAYIMLANAN 6763 SAYILI KANUNLA BİRLİKTE UZLAŞTIRMA MÜESSESİNE TABİ TUTULMUŞTUR

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda bazı suçlar hakkında hukuken doğurduğu haksızlık ölçütü nazara alınarak zorunlu alternatif uyuşmazlık çözüm yolu olan uzlaştırma müessesesi düzenlenmiştir. 24.11.2016 tarih ve 6763 sayılı 6763 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 34. Maddesi ile de 5271 sayılı Kanun'un uzlaştırma kapsamında gördüğü suçların kapsamı arttırılmış ve yapılan değişikliklerle birlikte dolaylı olarak 2004 sayılı İcra İflas Kanununda düzenlenen "İcra Ceza Suçları" da uzlaştırma kapsamına dahil edilmiştir.

Değişikliğin düzenlendiği 34. Madde ;

5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin başlığı "Uzlaştırma" şeklinde değiştirilmiş; maddenin birinci fıkrasının (b) bendine mevcut (2) ve (3) numaralı alt bentlerinden sonra gelmek üzere sırasıyla aşağıdaki alt bentler eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve aynı fıkra-ya aşağıdaki bent eklenmiş; üçüncü fıkrasında yer alan "etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile" ibaresi madde metninden çıkarılmış; dördüncü fıkrasında yer alan "hâlinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi" ibaresi "ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması hâlinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı" şeklinde ve "Cumhuriyet savcısı" ibaresi "Uzlaştırmacı," şeklinde değiştirilmiş; dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmış; onbirinci ve onikinci fıkralarında yer alan "Cumhuriyet savcısı" ibaresi "Uzlaştırma bürosu" şeklinde değiştirilmiş ; onbeşinci ve yirmibirinci fıkralarında yer alan "Cumhuriyet savcısına" ibareleri uzlaştırma bürosuna şeklinde değiştirilmiştir." hükümlerini içermektedir.

Bu kapsamda, ilgili yasa değişikliğinden önce 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olsa bile etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilememekteydi. 2004 sayılı İcra İflas Kanununun 354. Maddesindeki; "Kanunun bu babında yazılı suçlardan takibi şikayete bağlı olanların müştekisi feragat eder veya borcun itfa edildiği sabit olursa dava ve bütün neticeleriyle beraber ceza düşer." amir hükmünün uzlaşmayı

kendi bünyesinde barındırdığı dikkate alındığında, Ceza Muhakemesi Kanunun ilgili hükümlerine göre uzlaştırma müessesinin işletilebilmesi açısından icra mahkemesince herhangi bir işlem yapılabilmesi de mümkün gözükmemekte ve uygulamada da başvurulamamaktaydı.

6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla birlikte ise Ceza Muhakemesi Kanunun 253. Maddesinin 3. Fıkrasındaki etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile ibaresi kaldırılmış olup, etkin pişmanlık hükümlerine yer verilmiş suçların dahi (istisnalar haricinde) uzlaştırma kapsamında her Cumhuriyet Başsavcılığı bünyesinde kurulmuş olan Uzlaştırma Bürosuna gönderileceği açıklığa kavuşturulmuştur.

Keza Yargıtay'ında bu kapsamda verdiği güncel kararlar bu doğrultudadır. Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 22.03.2017 tarihli 2015/30876 Esas 2017/2523 K.sayı kararında aynen; "02.12.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6763 sayılı Kanun'un 34. maddesiyle Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253. maddesinde değişiklik yapılarak madde içeriğinden "etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile" ibaresinin çıkarılması nedeniyle özel bir etkin pişmanlık hükmü olan 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 354. maddesinin aynı Kanun'un 337/a maddesinde düzenlenen suç yönünden uzlaşma kurumunun uygulanmasına engel teşkil etmemesi, suçun işlenmesinden sonra fail ile mağdur arasındaki çekişmeyi bir uzlaştırmacının girişimiyle kısa zamanda tarafların özgür iradeleriyle ve adli merciler daha fazla meşgul edilmeden sonuçlandırmayı amaçlayan uzlaşmanın soruşturma ve kovuşturmalarda mutlaka öncelikle uygulanması zorunlu bir maddi ceza ve ceza muhakemesi hukuku kurumu olması ve İcra ve İflas Kanunu'nun 354. maddesinin yerine geçip anılan maddenin uygulanmasını ortadan kaldırmaması karşısında, sanık hakkında 6763 sayılı Kanun'un 34. maddesiyle değişik CMK'nun 253. Ve 254. Maddelerinin uygulanması zorunluluğu..." bulunduğundan bahisle ilgili suçlar bakımından uzlaştırma prosedürünün işletilememesini bozma nedeni kabul etmiştir. Şeklinde içtihat etmiştir.

Sonuç olarak işbu düzenlemeyle birlikte 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nda düzenle-

nen suçlar açısından da uzlaştırma prosedürü resen uygulanacak olup, açılmış ve görülmekte olan davalarda Mahkeme ilgili dosyayı resen uzlaştırma bürosuna gönderecektir.

Bu kapsamda, kısaca 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında uzlaştırma sürecinin uygulamadaki işleyişine ve elde edilecek sonuçlarına da değinmemiz gerekirse; öncelikle uzlaştırma, farklı menfaatlere sahip kimsele- rin, karşılıklı yararlarını birbirine yakınlaştırmak, aralarında bir anlaşma sağlamak olduğunu ifade etmek isteriz. Uyuşmazlığın bu yolla sona ermesi, geleneksel metotlara oranla, hem taraflar açısından daha bağlayıcı, hem de gerçek zararın tespiti ve karşılanması yönünden daha rasyoneldir. Bu kapsamda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın güncel tarihli bir dosya hakkında Yargıtay Ceza Genel Kuruluna İcra İflas Kanununa aykırı davranmak suçundan dolayı verilen mahkumiyet kararına karşı yaptığı itirazın münderecatında sunduğu istatistikleri paylaşmakta fayda görmekteyiz.

"2015 yılında ülke genelinde toplam 7.115.323 ayrı eylem sebebiyle toplam 3.542.108 soruşturma dosyası açılmış, yapılan soruşturmalar neticesinde 3.219.415 ayrı eylem sebebiyle toplam 1.469.410 dava dosyası ceza mahkemelerinin önüne gelmiştir. Sözü edilen bu soruşturma ve kovuşturmalar sürecinde özellikle ön ödeme ve uzlaşma sebebiyle verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karar sayıları oldukça düşük bir seyir göstermiştir. Diğer bir ifadeyle, bu alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin ceza adalet sisteminin iş yükü üzerinde etkisi çok sınırlı seviyede kalmıştır. 2015 yılında, ön ödeme kapsamında kalan suçların toplam suç sayısına oranı binde bir düzeyinde olup, sadece 1.167 dosya ön ödeme sebebiyle sistem dışına çıkartılmıştır. 2015 yılında uzlaşmayla sonuçlanan dosya sayısı 8.485 olup, bu rakam soruşturma sayısına oranlandığında oldukça düşük bir orana isabet etmektedir. İstatistiklerdeki bu düşük seyir, bir taraftan sözü edilen kuramların kapsamı içinde bulunan suç türlerinin sayıca az olmasından, diğer taraftan bu kuramların uygulanmasını kısıtlayan ya da etkinliğini azaltan usul hükümlerin-

Uzlaştırma kapsamının genişletilmesi ve icra ceza suçlarının da bu kapsama alınmasıyla birlikte tarafların ortak bir payda da buluşabilmeleri yargılamanın bir süjesi olmayan, sadece bu işle görevlendirilen uzlaştırmacı tarafından yargılama dışında çözüme kavuşturulması gerek tarafların iradelerinin dosyaya etkisi gerekse de alternatif çözüm yollarının işleyişi ve yargıdaki dosya yükünün azaltılması yönünden önemlidir. Bu kapsamda uzlaştırmacı soruşturma evresinde soruşturma dosyasının, kovuşturma veya dava aşamasında ise dava dosyasının kendisine gönderilmesinden 30 gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır.

Uzlaştırmacı, uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır. Yine soruşturma veya dava dosyasında yer alan adreslerinde mağdura, suçtan zarar görene veya bunların kanuni temsilcileri-

ne ulaşamaması halinde uzlaştırma uygulanmadan soruşturma dosyası ise soruşturmaya; kovuşturma yahut dava ise dosyanın incelenmesine devam edilecektir.

Uzlaştırma müzakerelerinde kişiye uzlaştırmacının mahiyeti ile uzlaştırma teklifini kabul etmesinin veya reddetmesinin hukuki sonuçları anlatılmaktadır. Bu noktada uzlaştırmacı, uzlaştırma görüşmelerinin olumlu bir şekilde sonuçlanabileceğini düşünmekteyse yukarıda belirttiğimiz 30 günlük süreyi Uzlaştırma Bürosu 20 gün daha uzatabilmektedir.

Bu husus ise aslında kanunun gayesini en iyi şekilde yansıtmakta olup esas olanın yargılama yapılmadan alternatif çözümlerle dosyanın en hızlı şekilde sonuçlandırılmasıdır. Bu kapsamda icra ceza suçlarının da uzlaştırma kapsamına alınmasıyla birlikte taraflar yargılama başlamadan önce deyim yerindeyse "köprüden önce son çıkış" düşüncesiyle uzlaştırma görüşmelerine davet edilecek; başarıya ulaşan dosyalar bakımından süreç kısalcaksa da

uzlaştırma görüşmelerinden sonuç alınamaması halinde yargılamada da bir ila bir buçuk ay kadar gecikme söz konusu olabilecektir.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat

Pınar Olgun

pinarolgun@ozgunlaw.com

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu: Eşlerden Biri, Eşiyle İlişki Kuran Üçüncü Kişiden Manevi Tazminat İsteyebilir

Kamuoyunda "sevgili tazminatı" , " öteki kadın tazminatı " gibi isimlerle bilinen ve evli eşle ilişki kuran üçüncü kişilere yöneltilen tazminat istekleriyle ilgili Hukuk Genel Kurulu yeni bir karar verdi.

Daha öncesinde üçüncü kişinin tazminat sorumluluğu olmadığına hükmeden Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin "Davalının doğrudan davalının bedensel veya ruhsal бүтүнлүгүнө yönelik hukuka aykırı bir fiilde bulunduğundan söz edilemez. Türk Medeni Kanunu'nda

yükümlülüğünü ihlal eden eşin eylemini birlikte gerçekleştirdiği kişiler yönünden herhangi bir düzenleme getirilmemiştir. Davalı zararın meydana gelmesinde asli olarak sorumlu tutulamaz. Ayrıca haksız fiil sorumluluğunu, geniş ve belirsiz bir kavram olan sadakat yükümlülüğünü ihlal etmeye iştirak çerçevesinde değerlendir-

mek, bu sorumluluğu belirsiz hale getirecektir. Bu nedenlerle, davalının eylemi, davalının kişilik değerlerine saldırı oluşturacak nitelikte bir eylem olarak kabul edilemez." yönündeki kararını inceleyen Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bu görüşe katılmadı.

Hukuk Genel Kurulu 22.03.2017 tarihli kararında; evlilikte sadakatsizliğin "haksız eylem" niteliğinde olduğu, evli eşle ilişki kuran üçüncü kişinin haksız eyleme iştirak eden konumunda

bulunduğu, aldatılan eşin kişilik haklarının zedelendiği, aldatan eşle, ilişki kurduğu üçüncü kişinin bu zarardan müteselsilen sorumlu olduğu, manevi tazminat verilmesi gerektiği görüşünü benimsedi.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bu kararını "Esasen dava dışı eşin, evlilik birliğinin

gerektirdiği sadakat yükümlülüğü bulunmakla birlikte; onun evli olduğunu bilen ve buna rağmen onunla ilişkiye giren davalı kadının da dava dışı kocanın sadakatsizlik eylemine katıldığında ve her ikisinin de bu haksız eylemlerinden birlikte ve müteselsilen sorumlu olduklarında kuşku bulunmamaktadır." şeklinde gerekçelendirdi.

Yargıtay 4.Hukuk Dairesi ve Hukuk Genel Kurulu'nun birbirinden farklı kararlar vermesi üzerine Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca içtihatların birleştirilmesine ve içtihadı birleştirme raportörü olarak da Yargıtay 2.Hukuk Dairesi Başkanı Ömer Uğur Gençcan'ın görevlendirilmesine karar verildi.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat

Duygu Kesler

duygu@ozgunlaw.com

6278 SAYILI YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN İLE KARŞILIKSIZ ÇEK DÜZENLEYENE HAPİS CEZASI GELDİ

3167 sayılı Çek Kanunu'nda karşılıksız çek keşide etmek bir suç olarak düzenlenmiş olup; karşılıksız çek keşide etme suçuna karşılık olarak uzun süre hapis cezası uygulanmıştı.

Anayasa'nın 38. Maddesi'ne eklenen; *"Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirmemesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz"* hükmü uyarınca 3167 Sayılı Kanunda da değişikliğe gidilmişti. Bu kapsamda, 4814 Sayılı Kanunla "ekonomik suça ekonomik ceza ilkesi" doğrultusunda karşılıksız çek keşide etme suçu karşılığında öngörülen hapis cezası kaldırılmış ve çek bedeli kadar adli para cezası verilmesi ve suçun tekrerrü halinde hapis cezası öngörülmüştü.

14.12.2009 tarih ve 5941 sayılı Çek Kanununda ise karşılıksız çek keşide etmek suç olmaktan çıkartılmış ve adli para cezası verilmesi öngörülmüştü.

Son olarak ise, 6278 Sayılı *"Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"* 15/07/2016 tarihinde kabul edilmiş, 29796 sayılı Resmi Gazete'de 09/08/2016 tarihinde yayımlanmış ve 5491 sayılı Çek Kanununun bazı hükümlerinde değişiklikler yapılmıştır. İşbu kanunun 61-66. Maddeleri 5941 sayılı Çek Kanunu'na yönelik düzenlemeler içermektedir.

İlgili Kanun kapsamında çeke olan güvenin azalması ile karşılıksız çek keşide etmek suç olarak tanımlanmış olup; 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan *"Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kayıtlarını,"* ibaresi *"Risk Merkezi ile adli sicil kayıtlarını ve"* şeklinde değiştirilmiş ve;

(2) Bankalar, çek hesabı açtırmak isteyenlerin yasalılık durumuna ilişkin Risk Merkezi ile adli sicil kayıtlarını ve açık kimliklerini saptamak için fotoğraflı nüfus cüzdanı, pasaport veya sürücü belgesi örneklerini, yerleşim yeri belgelerini, vergi kimlik numaralarını, tacir olanların ayrıca ticaret sicili kayıtlarını, esnaf ve sanatkâr olanların ise esnaf ve sanatkâr sicili kayıtlarını almak ve çek hesabının kapatılması hâlinde bunları, hesabın kapatıldığı tarihten itibaren on yıl süreyle saklamakla yükümlüdür.

Şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

İlgili düzenleme ile, kişinin adli sicil kaydında karşılıksız çek keşide etme suçundan dolayı bir mahkumiyetinin bulunup bulunmadığını ve kişinin çek hesabı açtırmak için ekonomik durumunun yeterli olup olmadığı değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, işbu madde ile hakkında çek hesabı açma ve çek düzenleme yasağı olan gerçek veya tüzel kişinin yönetim organında görev yaptığı veya ticaret siciline tescil edilen yetkilisi olduğu tüzel kişilere de çek defterinin verilmemesi öngörülmüştür.

2. 5941 sayılı kanunun *"İbraz, ödeme, çekin karşılıksız olduğunun tespiti ve gecikme cezası"* başlıklı 3. Maddesinin 6. fıkrasında değişiklik yapılmış olup;

"Çek hamili, bu fotokopiyle müracaat borçlularına veya kambiyo senetleri hakkındaki takip usullerine başvurabileceği gibi, icra mahkemesine şikâyetle bulunurken dilekçesine bu fotokopiyi ekleyebilir ve bunu icra daireleri ile mahkemelerde ispat aracı olarak kullanabilir. Mahkeme veya icra dairesinin istemi hâlinde çekin aslı bu mercilere gönderilir."

İlgili değişiklik uyarınca; Cumhuriyet Başsavcılığına talepte bulunmak yerine "icra mahkemesine şikâyet" kanun yolu öngörülmüştür. Bu kapsamda, 6278 sayılı kanun ile karşılıksız çek keşide edenlere ceza sorumluluğunun yüklendiği görülmektedir. Önceden karşılıksız çek keşide etme eylemi neticesinde Cumhuriyet Savcısı tarafından iddianame düzenlenirken işbu kanunda yapılan düzenlemeler neticesinde artık karşılıksız çek keşide etme eyleminin öğrenilmesi üzerine alacaklının icra mahkemesine şikâyetiyle suçla ilgili kovuşturma başlayacaktır.

5941 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin madde başlığı *"Ceza sorumluluğu, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı"* şeklinde, ve üçüncü fıkrasında yer alan "sorumluluk ile idarî yaptırım sorumluluğu" ibaresi "ve cezai sorumluluk" şeklinde değiştirilerek maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

"(1) Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak "karşılıksızdır" işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, bin beş yüz güne kadar

adli para cezasına hükümlenir.

İlgili düzenleme ile değişen 5. maddenin 10. Fıkrası doğrultusunda karşılıksız çek keşide etme suçunun işlenmesi halinde; şikâyet üzerine açılan dava neticesinde ön ödeme, uzlaşma ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınarak cezanın caydırıcılığı arttırılmıştır.

İlgili maddenin devamı niteliğinde olan 11. fıkrasında ise verilen adli para cezalarının ödenmemesi halinde, bu cezanın 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun maddesinde yer alan kamuya yararlı bir işte çalıştırma kararı verilmeksizin doğrudan hapis cezasına çevrileceği hüküm altına alınmıştır.

Netice itibarıyla, 6278 Sayılı *"Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"* ile 5941 sayılı Çek Kanunu'na getirilen düzenlemeler kapsamında, karşılıksız çek keşide etme suçunu işleyenler için cezai yaptırımlar getirilmiştir. Önceki kanun döneminde "hukuki ve idari sorumluluk" şeklinde belirtilen sorumluluk ifadesi yeni düzenleme ile birlikte "hukuki ve cezai sorumluluk" halini almıştır. Eski kanun döneminde, karşılıksız çek keşide eden kişi aleyhine 6 ay içerisinde talepte bulunulması halinde Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından çek açma yasağı verilmekteydi. Getirilen yeni düzenleme kapsamında, çekin hamili tarafından karşılıksız çek düzenleyen hakkında doğrudan şikâyet yoluna başvurulabilmektedir. Şikâyet konu olan her bir çek için 1500 güne kadar adli para cezasına hükmedilecek olup; söz konusu adli para cezasının ödenmemesi halinde ise Mahkeme tarafından kamuya yararlı işte çalıştırma cezası verilmekten adli para cezası hapis cezasına dönüştürülecektir. Ayrıca, suçun caydırıcılığı daha da arttırılarak karşılıksız çek davalarında ön ödeme, uzlaşma ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınarak suçun caydırıcılığının daha da arttırılması amaçlanmıştır.

Detaylı Bilgi İçin;

Avukat

Ayşe İpek Öztaş

ipek@ozgunlaw.com

Özgün Hukuk Bürosu, 2001 yılında iki ortak ve sekiz üye ile kurulmuştur.

İstanbul'da bulunan hukuk ofisimiz, yerel ve uluslararası şirketleri, finans ve kamu kuruluşlarını hukuk alanında temsil etmektedir. Ayrıca, müvekkillerin karşılaştıkları bütün sorunlara hızlı ve kesin çözümler sunabilmektedir.

Hukuk büromuz her alanda faaliyet gösteren müşterilerine yardımcı olmaktadır. Tanınmış yerel müvekkillerimizin yanında, müvekkil listemizin büyük bölümünü Türkiye 'de iş yapan ya da uluslararası alanda faaliyet gösteren firmalar oluşturmaktadır.

Firmamız aynı zamanda kıtalar arası ticaret (enerji, M&A ve finans projeleri) yapan firmalara da danışmanlık hizmeti sağlamaktadır.

Ayrıca, Özgün Hukuk Bürosu yurt dışında faaliyet gösteren Türk firmalara danışmanlık hizmeti vermektedir. Bu danışmanlık hizmeti Türkiye dışında yaşanan anlaşmazlıkların koordinasyonunu da kapsamaktadır.

Her birinin kendi iş hedeflerini karşılamak için üstün hukuki danışmaya ihtiyacı bulunan, dünyada lider konumunda olan şirketlerle çalışmaktan gurur duymaktayız.

Sülün Sok. No:8 34330 1.Levent Beşiktaş / TURKEY
Phone : +90 212 356 3210(pbx) / +90 212 325 2307(pbx)
Fax : +90 212 356 3213
E-mail : info@ozgunlaw.com
İnternet sitesi: www.ozgunlaw.com

Bizi Takip Edin!

